

**Beyond
Chocolate**

Beyond Chocolate

Partnerschap voor verduurzaming
van de Belgische chocoladesector

Belgium
partner in development

BEYOND CHOCOLATE

Partnerschap voor verduurzaming van de Belgische chocoladesector

CONTEXT

De hoge kwaliteit van Belgische chocolade geniet grote faam in binnen- en buitenland. De inkoop van ingrediënten is samen met het productieproces en de recepturen van de Belgische chocolatiers bepalend voor de kwaliteit van onze chocoladerepen, pralines en andere chocoladeproducten. De Belgische chocoladeindustrie is één van de grootste importeurs van cacaobonen in de wereld. De belangrijkste cacao-productiegebieden voor de Belgische chocoladeindustrie zijn Afrika, Latijns Amerika en Azië. Bij de jaarlijkse productie van Belgische chocolade zijn ongeveer 275.000 kleinschalige cacao-productoren als leverancier betrokken¹.

Het partnerschap 'Beyond Chocolate' is de eerste grootschalige exponent van het Belgian SDG Charter for International Development². Het Charter werd door meer dan 100 bedrijven, middenveldorganisaties en vertegenwoordigers van de publieke sector ondertekend. Hiermee geven de ondertekenaars aan dat de duurzame ontwikkelingsdoelen een integraal onderdeel zullen worden van hun kernactiviteiten. Tevens zullen zij actief werk maken van multi-actor partnerschappen.

In de geest van het SDG Charter trekken bedrijven in de Belgische chocoladesector en retailsector gezamenlijk op met middenveldorganisaties en de overheid. In deze benadering steunt het Belgisch ontwikkelingsbeleid financieel en beleidsmatig de samenwerking met het bedrijfsleven ten gunste van de verdere verduurzaming van de chocoladesector. De Belgische universiteiten en andere kennisinstellingen, gouvernementele en niet-gouvernementele ontwikkelingsorganisaties en vakbonden ondersteunen dit streven en dragen bij op basis van hun eigen mandaat en werkkterrein.

Door als publieke en private partners krachten te bundelen en de verantwoordelijkheid voor dit partnerschap te delen zal het effect van de gezamenlijke inzet en de controle op de naleving ervan groter zijn dan de optelsom van de verschillende bijdragen.

1. De jaarlijkse productie van Belgische couverturechocolade (inclusief witte chocolade) bedroeg in 2017 bijna 500.000 ton. Voor één kg chocolade is 0,83 kg bonen nodig. Uitgaande van de situatie in West Afrika – het belangrijkste oorspronggebied voor cacao – waar een cacaoboer gemiddeld 1,5 ton bonen per jaar oogst, zijn er circa 275.000 landbouwgezinnen betrokken bij de jaarlijkse productie van de Belgische sector. De scope van het Beyond Chocolate partnerschap overschrijdt in de individuele engagementen de claim van Belgische chocolade, dus een ruimere groep van producenten kan betrokken zijn.

2. De SDGs zijn de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties.

VISIE

Ondanks de inzet van nationale en internationale organisaties, NGO's, vakbonden, kenniscentra, overheden en bedrijfsleven in de productiegebieden blijven er grote uitdagingen bestaan op het vlak van duurzaamheid. In lijn met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDGs) en de richtlijnen van de Verenigde Naties voor het bedrijfsleven en de mensenrechten is er bij de productie en afzet van cacaobonen in Afrika, Latijns Amerika en delen van Azië meer aandacht en inzet nodig voor:

- het verbeteren van inkomen en arbeidsomstandigheden van cacao producenten (M/V) met daarbij een bijzondere aandacht voor gender;
- de scholing van kinderen en het uitbannen van kinderarbeid;
- het duurzaam en klimaatbestendig verbeteren van de teelt;
- het behoud van de biodiversiteit, het stoppen van ontbossing en waar mogelijk herbebossen.

Conform de slotverklaring van de Wereldcacaoconferentie van Berlijn (2018), erkennen de actoren in dit partnerschap dat er uiteindelijk alleen sprake kan zijn van duurzame chocolade als iedereen in de keten minimaal een leefbaar inkomen kan verdienen. Ook met de noodzaak tot reduceren van de uitstoot van broeikasgassen en aanpassing aan de huidige en te verwachten gevolgen van klimaatverandering dient rekening gehouden te worden. Er wordt daartoe effectief samengewerkt met alle ketenpartners alsook de overheden en andere organisaties in de betreffende landen om te komen tot de benodigde 'enabling environment' waarin het sociaal-economisch potentieel op een inclusieve en ecologisch verantwoorde manier kan worden gerealiseerd.

DOELSTELLING EN GEOGRAFISCHE SCOPE

De centrale doelstelling van "Beyond Chocolate" is het duurzaam verbeteren van de levensomstandigheden van de cacao producenten en hun families in voor de Belgische sector belangrijke productieregio's. Het partnerschap wil ertoe bijdragen dat de cacao producenten (mannen en vrouwen) in hun levensonderhoud kunnen voorzien, dat hun kinderen naar school gaan en dat de natuurlijke hulpbronnen duurzaam worden gebruikt.

Het partnerschap verbindt zich ertoe een aanzienlijke bijdrage te leveren aan het realiseren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals - SDG) van de Verenigde Naties en vooral³:

De interventies van het Belgische bedrijfsleven, de overheid en het middenveld worden gericht op een aantal belangrijke productieregio's⁴. Daar moeten cacao producenten en hun families betere toegang hebben tot de kennis en opleiding, middelen voor een duurzame teeltintensivering, ICT-diensten en krediet nodig om het netto inkomen van het landbouwbedrijf duurzaam te verhogen.

ENGAGEMENT

De cacao verwerkende industrie, chocolademakers, retailers en andere bedrijven die actief zijn in de Belgische chocoladesector verhogen de komende jaren fors de investeringen die leiden tot het duurzaam verbeteren van de levensomstandigheden en het inkomen van kleinschalige cacao producenten en hun families. Het verbouwen van cacao bonen moet opnieuw een aantrekkelijke en duurzame businessactiviteit worden voor de cacao producenten die niet ten koste gaat van tropisch bos en andere natuurlijke hulpbronnen. Het verzekeren van effectieve participatie van lokale gemeenschappen is een cruciaal element in dit proces.

Consumenten van Belgische chocolade in binnen- en buitenland moeten er zeker van zijn dat, net als andere kwaliteitseisen, de duurzaamheid van Belgische chocolade maximaal gegarandeerd is.

Het Beyond Chocolate partnerschap neemt gezamenlijk de volgende engagementen:

a) Uiterlijk 2025 (a) voldoet alle chocolade geproduceerd en/of verhandeld in België aan één van de relevante certificeringsstandaarden⁵ en/of is geproduceerd met cacao producten van bedrijfseigen duurzaamheidsprogramma's⁶, (b) zijn de geldende afspraken tussen overheden en bedrijfsleven voor de gebieden die binnen het Cocoa & Forests Initiative⁷ vallen volledig gerespecteerd door de stakeholders in het Beyond Chocolate partnerschap.

b) De partners zetten zich gezamenlijk in opdat uiterlijk in 2030 (a) cacao producenten minimaal een leefbaar inkomen verdienen en (b) verdere ontbossing als gevolg van cacao productie voor de Belgische chocoladesector gestopt wordt. Uiterlijk op 5 december 2019 zullen de partners de meetbare indicatoren voor deze gezamenlijke doelstelling rond leefbaar inkomen⁸ en ontbossing alsook de criteria voor gebiedskeuze met elkaar afspreken.

Dit partnerschap vormt de basis voor een duurzaamheidsprogramma dat vanuit een visie en algemene doelstelling streeft naar maximale synergie en complementariteit met programma's van actoren die in de productiegebieden lopen.

3. Tijdens de uitwerkingsfase van het partnerschap zal de omslag gemaakt worden naar de concrete beoogde SDG targets.

4. De gebiedskeuze waar de focus van het Beyond Chocolate Partnerschap zal liggen, wordt tijdens de opstartfase van het programma in 2019 bepaald op basis van een aantal criteria, waaronder: (a) belang als oorspronggebied voor de Belgische chocoladesector; (b) partnerschapsrelatie tussen de Belgische en lokale overheid, met daarbij oog voor diversificatiemogelijkheden in de toekomst; (c) potentiële meerwaarde van de inzet door de Belgische partners t.o.v. lopende duurzaamheidsinitiatieven.

5. Vandaag erkende certificeringsstandaarden zijn Fairtrade, Rainforest Alliance/Utz en/of Biologisch.

6. Waaronder Cocoa Horizons van Barry-Callebaut, Cacao-Trace van Puratos Belcolade, Cocoa Promise van Cargill en Cocoa Life van Mondelez. Het partnerschap kan ook andere duurzaamheidsinitiatieven van bedrijven (waaronder b.v. het Cocoa for Schools programma) beoordelen en overwegen in deze context.

7. Voor nadere details: <https://www.idhsustainabletrade.com/initiative/cocoa-and-forests/>.

8. Leefbaar Inkomen is een loon dat voldoende is om te kunnen beantwoorden aan de basisbehoeften van een gezin van gemiddelde grootte in een bepaalde economie (definitie van de Internationale Arbeidsorganisatie).

CONCRETISERING

De verschillende publieke en private partners leveren op basis van hun eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheden bijdragen. Een betrouwbare en onafhankelijke organisatie wordt aangesteld voor de coördinatie van de verschillende investeringen, het onafhankelijk bewaken van de voortgang, het meten van de traceerbare effecten alsook de transparante communicatie over de inzet en resultaten van de partners. Er wordt gerapporteerd aan een sturingscomité met vertegenwoordigers vanuit de overheid, bedrijfsleven en middenveld. Jaarlijks worden de vooraf overeengekomen vooruitgangsrapporten met de deelnemers in het partnerschap gedeeld. Multi-actor overleg over de implementatievraagstukken en uitdagingen wordt tot aan de 2030-horizon voortgezet.

Belangrijke punten bij de implementatie van de activiteiten van het partnerschap zijn:

> **Voortbouwen:** Er wordt voortgebouwd op lopende duurzaamheidsinitiatieven en programma's waaronder de bestaande duurzaamheidsstandaarden (Fair Trade, Utz / Rainforest Alliance; eventueel aangevuld met EKO-certificering) en bedrijfseigen duurzaamheidsprogramma's en hun meetinstrumentarium;

> **Aanvullen:** Waar nodig worden deze initiatieven en programma's versterkt, verbeterd en/of aangevuld om er gezamenlijk voor te zorgen dat de doelstellingen worden gerealiseerd en transparant gecommuniceerd;

> **Herkenbaarheid:** Er wordt geen nieuw duurzaamheidslabel of logo gecreëerd. Duurzaamheid wordt geïntegreerd in de 'claim' Belgische chocolade.

> **Belgisch:** Alle bedrijven die gebruik maken van de 'claim' Belgische chocolade leveren een bijdrage d.m.v. de verhoging van de aankoop van duurzame cacao en chocolade;

> **Transparant:** De effecten worden door een onafhankelijke partij tegen een redelijke kost gemeten en vormen de basis voor een transparante communicatie over de duurzaamheidseffecten van de Belgische sector bij de producenten en hun families. Bewustwording rond duurzaamheidsvraagstukken en oplossingen in de cacao keten is een integraal onderdeel van de communicatiestrategie van het partnerschap;

> **Progressief:** Ondertekenaars engageren zich om in elk jaar substantiële, inclusief innovatieve, stappen voorwaarts te zetten om de doelstellingen te bereiken.

ONAFHANKELIJKE CONTROLE

Over de interventies wordt transparant gerapporteerd en de effecten worden op kostenefficiënte wijze gemeten en gevalideerd ten opzichte van een startpositie in 2019. De resultaatsindicatoren meten minstens de nettoinkomensverbeteringen van de boeren, de vermindering van het areaal bos in de cacao productiegebieden en het toenemende aantal schoolgaande kinderen en jongeren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van bestaande en waar nodig additioneel te verwerven data, al dan niet afkomstig uit de meetsystemen van lopende initiatieven.

Het 'Beyond Chocolate' partnerschap staat ook expliciet open voor nieuwe partners die wensen aan te sluiten om een nuttige bijdrage te leveren aan het partnerschap. De volgende partners binnen Beyond Chocolate nemen individueel de verantwoordelijkheid voor de volgende engagementen:

> **Choprabisco** spreekt af dat uiterlijk tegen eind 2025 alle Belgische chocolade⁹ voldoet aan één van de relevante certificeringsstandaarden en/of geproduceerd is met cacao-producten van de bedrijfseigen duurzaamheidsprogramma's. Op sectorniveau versnelt de duurzame inkoop door het bedrijfsleven tussen 2019 en uiterlijk 2025, oplopend tot een jaarlijkse investering van circa Euro 35 miljoen bij volledig duurzame inkoop van cacao-grondstoffen. Choprabisco erkent daarbij de initiatieven die verschillende bedrijven in en buiten hun netwerk nu al hebben genomen op vlak van duurzaamheid en moedigt deze mee aan.

> **Supermarktketens** verbinden zich ertoe dat al hun huismerkproducten tegen 2020 gecertificeerde chocolade bevatten. Tegen 2030 willen Colruyt Group, Delhaize en ALDI België een leefbaar inkomen gerealiseerd hebben voor alle boeren die cacao-bonen verkopen voor de productie van chocolade verhandeld als huismerk. Carrefour België en Lidl België willen tegen 2030 een leefbaar inkomen gerealiseerd hebben voor alle boeren die cacao-bonen verkopen voor de Belgische productie van chocolade verhandeld als huismerk in de Belgische markt.

> **Minister voor Ontwikkelingssamenwerking, Digitale Agenda, Telecom en Post De Croo, minister voor Buitenlandse Zaken en Europese Zaken Reynders en minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling Marghem** roepen de Europese Commissie op om op basis van een ambitieus EU-actieplan een gelijk speelveld te creëren voor een duurzame cacao-sector, met aandacht voor mensenrechten en het terugdringen van ontbossing en degradatie van bosgebieden. De drie ministers wensen dat een EU-actieplan nog in het huidige mandaat van de Europese Commissie aangenomen wordt. Het EU-actieplan dient due diligence procedures voor de cacao-sector te omvatten die de ketenrisico's op het vlak van ontbossing en mensenrechten inzichtelijk maken en beperken, inclusief beleidsalternatieven zoals wetgevende

voorstellingen. In het bijzonder in de cacao-sector is de tijd rijp voor wetgeving die de oorzaken van en de koppeling tussen mensenrechtenschendingen en ontbossing aanpakken. Nauw en regelmatig overleg met de sector is in deze context essentieel. Binnen het kader van het SDG Charter zullen de ondertekenende ministers ook een studie initiëren over de impact van productie en consumptie van landbouwgrondstoffen op wereldwijde ontbossing.

Naast deze beleidsvoornemens zal de Belgische overheid ook de volgende bijdragen leveren aan het partnerschap:

> **Het Belgische ontwikkelingsbeleid** zal jaarlijks voor een periode van vijf jaar (2019-2023) een bedrag van één miljoen euro uittrekken als maximale cofinanciering voor projectactiviteiten die leiden tot innovatie, aanvulling en/of verdieping van de bestaande duurzaamheidsinitiatieven.

> **BIO Invest NV**, de investeringsmaatschappij van de Belgische overheid voor een sterke privésector in opkomende en ontwikkelingslanden, zal tevens haar investeringen in de cacao-sector uitbouwen met bedrijven die willen voldoen aan tenminste één van de relevante certificeringsstandaarden en een leefbaar inkomen voor de boeren die de cacao leveren nastreven.

Enabel, via het Trade for Development Center (TDC), verbindt zich ertoe tussen 10 en 15 micro, kleine of middelgrote ondernemingen en productieorganisaties van cacao in Ivoorkust en Ghana te ondersteunen via coaching in marketing en businessmanagement die gericht is op een eerlijke en duurzame handel. TDC zal de vooruitgang van het Beyond Chocolate partnerschap bij het grote publiek bekendmaken, samen met de resultaten van zijn eigen steun aan cacao-producentenorganisaties.

9. 'Belgische chocolade' is een chocolade waarvan het volledige proces van verwerking vanaf cacao-bonen of vanaf cacao-massa, cacao-boter en cacao-poeder (inclusief vermengen, verfijnen en conchage) in België plaatsvindt. Vervolgens wordt deze als Belgische couverture-chocolade verkocht en/of verbruikt in de productie van een chocoladetablet, een praline of een ander eindproduct.

> **Rainforest Alliance / UTZ** zal

verantwoordelijkheid blijven dragen voor certificeringsstandaarden op het vlak van duurzaamheid in de cacaosector en zich blijven inspannen voor een duurzame cacaosector. Zij zullen de huidige programma's en standaarden, inclusief eisen die bijdragen aan het realiseren van een leefbaar inkomen, blijven innoveren en rapporteren over hun effectiviteit. Ook ontwikkelen en publiceren Rainforest Alliance / UTZ gestandaardiseerde benchmarks voor een leefbaar inkomen voor verschillende cacao regio's. Rainforest Alliance / UTZ helpen met dataverzameling en/of verificatie om jaarlijkse monitoring van het engagement inzichtelijk te kunnen maken aan de ondertekenaars en de buitenwereld.

> **Fairtrade België** zal in het kader van het programma 'Beyond Chocolate' (a) haar standaarden blijven aanscherpen om ervoor te zorgen dat Belgische actoren die voor Fairtrade-certificering kiezen als onderdeel van dit engagement een steeds grotere impact hebben op het inkomen van producenten en geleidelijk de kloof met een leefbaar inkomen dicht; (b) transparant en proactief haar expertise en metingen over de duurzaamheid van cacao delen om ervoor te zorgen dat het commitment om het inkomen van boeren te bereiken effectief kan worden bereikt; (c) actief deelnemen aan partnerschappen met de ambitie om sneller een leefbaar inkomen voor cacao producenten te kunnen garanderen.

> **BioForum Vlaanderen** engageert zich om bedrijven die een biologisch keurmerk willen hanteren te ondersteunen en om het biologisch lastenboek breder bekend te maken. Verder zal het de biologisch gecertificeerde bedrijven informeren en overtuigen om faire aankoopvoorwaarden te hanteren. Fairness is één van de principes van bio, maar is niet geconcretiseerd in het Europese biolastenboek. BioForum heeft samen met een aantal Waalse organisaties een privélastenboek dat voor de aankoop van cacao oplegt dat het moet voldoen aan bijkomende lastenboeken als FairTrade, UTZ of buitenlandse bio en fair trade initiatieven.

> **ISEAL** zal als ledenorganisatie voor alle toonaangevende duurzaamheidsstandaarden het Beyond Chocolate partnerschap ondersteunen bij het bevorderen van de effectieve introductie, toepassing en het monitoren van sociale en milieu duurzaamheidsstandaarden en het ontwikkelen van een leefbaar inkomen standaard, reductie van ontbossing en bescherming van mensenrechten op basis van onderzoek, capaciteitsopbouw, leren en innovatie.

> **Belgische universiteiten** stellen gedurende het Beyond Chocolate partnerschap relevante bevindingen van hun publiek gefinancierde werk in de cacao productiegebieden breder beschikbaar aan de cacaosector binnen de geldende regelgeving inzake intellectuele eigendom. Tevens gaan zij samen met Belgisch actoren in de cacaosector partnerships aan om onderzoeksprojecten rond innovatie, validatie en de impact van ketenzorginterventies in het kader van duurzame cacao productie, te initiëren.

> **Trias** engageert zich om – in een duurzaam partnerschap met private bedrijven, kennisinstellingen en certificeringsorganisaties – de kwaliteit van de geproduceerde of verwerkte cacao van bepaalde cacaoöperaties in gekozen interventielanden te verbeteren. Hierbij zal Trias zich inzetten om de prestaties en professionaliteit van deze organisaties te verhogen, en dit met specifieke aandacht voor gendergelijkheid, jongeren en milieu.

> **Oxfam-Wereldwinkels België** zal een constructieve en kritische bijdrage leveren aan de dialoog in dit partnerschap en bij het concretiseren van de criteria en indicatoren. Oxfam-Wereldwinkels België deelt de eigen ervaringen en expertise (bijvoorbeeld die opgedaan met de eigen pilootprojecten rond leefbaar inkomen en ontbossing) en zal eveneens de kennis en ervaringen binnen het wereldwijde netwerk van organisaties waar Oxfam-Wereldwinkels deel van uit maakt toegankelijk maken.

> **Rikolto** werkt aan een meer duurzame en veerkrachtige cacaosector via onder andere empowerment van jonge boeren (m/v), het versterken van de boerenorganisaties, werken naar "leefbaar inkomen" voor de producenten, promoten van duurzame landbouwpraktijken. Rikolto zal haar kennis, netwerken en ervaring inzetten bij het opzetten en uitvoeren van pilootprojecten in de cacaosector in samenwerking met ketenpartners.

> **WWF-België** zal het partnerschap adviseren op het gebied van duurzame cacao productie die de bossen beschermt en de rechten van de mens respecteert. WWF België zal binnen het partnerschap samenwerking zoeken met de overheid en voorlopers in de sector om de doelen aangaande het terugdringen van ontbossing te bereiken.

> **ACV Voeding en Diensten, ABVV Horval en ACLVB** zullen hun inbreng leveren bij de concretisering en de monitoring van dit partnerschap via deelname aan de vergaderingen in het kader van het partnerschap. Zij zullen hun vertegenwoordigers in de chocoladebedrijven verder opleiden en sensibiliseren rond deze problematiek en rond dit partnerschap. Hun afgevaardigden zullen gemotiveerd worden om de engagementen voor verduurzaming in het - lokaal, nationaal, Europees en internationaal- sociaal overleg ter sprake te brengen met name via de benadering van de “human resource due diligence”. Zo kunnen hun vertegenwoordigers mee hun rol spelen inzake monitoring en uitvoering van de activiteiten van het partnerschap. ACV Voeding en Diensten, ABVV Horval en ACLVB zullen dit partnerschap als good practice bekendmaken binnen de Europese en mondiale organisaties waarvan zij deel uitmaken en op die manier organisaties uit andere landen hieromtrent informeren en betrekken bij de verdere opvolging van de partnerschap activiteiten.

> **Mars Belgium** steunt het partnerschap en werkt mee aan het behalen van de doelen door samen te werken met ketenpartners in het precompetitieve domein. Concreet bestaat de bijdrage van Mars uit twee aspecten: (a) het inkopen van 100% duurzame en traceerbare cacao tegen 2025; en (b) het significant verbeteren van het inkomen en levensomstandigheden van een eerste groep van 75,000 cacaoboeren door het duurzaam verbeteren van de productiviteit, inkomen en weerbaarheid van de cacao-teeltsystemen.

> **Mondelèz België** steunt het partnerschap op basis van haar cacaoduurzaamheidsprogramma Cocoa Life. Dit programma richt zich op het creëren van een blijvende en positieve verandering voor cacao gemeenschappen in zes landen. In samenwerking met cacao telers, partners en overheden bouwt Mondelez aan een betere toekomst voor cacao. Dit doen we door middel van duurzame landbouwpraktijken om de productiviteit en inkomsten te verhogen en het uitbannen van kinderarbeid, een grotere rol (empowerment) voor vrouwen, en carrièrekansen voor toekomstige generaties in de cacao sector.

> **Tony's Chokolonely** deelt zijn leefbaar inkomen model voor algemeen gebruik en verbetering. Tony's Chokolonely betaalt sinds 2013 een hogere prijs voor cacao om een leefbaar inkomen voor cacao boeren mogelijk te maken. Met de vijf samenwerkingsprincipes van Tony's open chain wil Tony's Chokolonely, samen met de andere ondertekenaars, het invoeren van leefbaar inkomen versnellen.

> **Zoto** zal zich als ‘bean-to-bar’ producent van chocolade blijven inzetten voor het beschermen van speciale lokale cacao variëteiten. Zoto biedt de producenten van deze cacao soorten een premie en langetermijnperspectief als leverancier van speciale bonen. Door hen te trainen en anderzijds te ondersteunen bij het verbeteren van de productie, fermentatie en drogen van de bonen wordt de kwaliteit en waarde van hun product verhoogd.

> **Alterfin** is als social impact investeerder gecommiteerd om het leefbaar inkomen en de leefomstandigheden van kleinschalige producenten te verbeteren. Alterfin is van plan jaarlijks een bedrag van vijf miljoen euro aan leningen uit te keren aan cacao producenten en hun organisaties als werkkapitaal en/of kapitaalinvesteringen. Om het effect van deze leningen te verhogen, wordt samenwerking gezocht met ketenpartners en subsidiegevers voor het versterken van de capaciteit van de kleinschalige cacao telers en hun organisaties.

> **Incofin Investment Management** investeert vanuit het “Fairtrade Access Fund” een totaal van drie miljoen dollar in verschillende Fairtrade gecertificeerde cacao producentenorganisaties. Incofin zal die investeringsrelatie met producentenorganisaties onderhouden en waar mogelijk uitbreiden.

> **Kampani** verschaft sociaal investeringskapitaal dat rechtstreeks zal bijdragen aan het duurzamer maken van de cacao productie met focus op een producent-gedreven verticale integratie van de waardeketen. Kampani zal hierbij bij voorkeur samenwerken met andere ondertekenaars.

> **Oikocredit België** financiert sinds vele jaren een aantal duurzaam gecertificeerde cacao producenten in Afrika en Zuid-Amerika en zal dit in toenemende mate blijven doen. Bovendien zal Oikocredit in 2019 in België een internationale conferentie organiseren rondom de problematiek van duurzaam gecertificeerde chocolade, en dit in samenwerking met een aantal stakeholders in de sector. Op die manier wil Oikocredit een extra duw geven aan het Beyond Chocolate initiatief.